

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce
Síla okamžiků

Martin Gebert

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění
Specializace Malba

Bakalářská práce
Síla okamžiků

Martin Gebert

Vedoucí práce: MgA. Vladimír Věla

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Martin GEBERT**
Osobní číslo: **D20B0084P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Malba**
Téma práce: **Síla okamžiků**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Tvůrčí záměr: Závěr mého bakalářského studia bude věnován mým pocitům a vzpomínkám. Půjde mi především o sílu emocí v lidech, kteří se na obrazy budou dívat.

Způsob realizace: Realizace obrazu bude kombinovanou malířskou technikou.

Cíl: Hlavním úmyslem bude zobrazení mentálního spojení či vztahu mezi myšlenkami, pocity a vzpomínkami. Pocit spojený s osobou, objektem či vzpomínkou. Zobrazení představ na základě předchozí zkušenosti.

Předpokládaný charakter výstupu:

Minimálně tři formáty o minimálním rozměru 150 cm x 100 cm, která budou vystavěna jako závěsný obraz.

Rozsah průvodní zprávy:

Minimálně tři normostrany textu.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

GOMBRICH, E. Příběh umění. Překlad Miroslava Tůmová. Praha: Odeon, 1992. Klub čtenářů. ISBN 8020704167.

ELKINS, James. Proč lidé pláčou před obrazy: příběhy lidí, které obrazy dojaly k slzám. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1509-9.

KANDINSKY, Wassily. O duchovnosti v umění. Vyd. 2., nezměn. Přeložil Anita PELÁNOVÁ. Praha: Triáda, 2009. Delfin (Triáda). ISBN 978-80-87256-08-4.

Chalupecký, Jindřich Cestou necestou / Jindřich Chalupecký ; [k vydání připravili a ediční poznámkou doprovodili Zina Trochová a Jan Rous ; doslov napsal Jiří Šetlík ; jmenný rejstřík sestavila Renata Knottová]. Vyd. tohoto souboru 1.. Jinočany : H & H, 1999. 301 s. ; 25 cm ISBN:80-86022-61-7

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Vladimír Věla**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání bakalářské práce: **31. května 2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**



MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 7. září 2022

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracoval(a) samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2023

.....

Podpis autora

1. REŠERŠE ZVOLENÉHO TÉMATU

- 1.1 Úvod
- 1.2 Mé dosavadní dílo
- 1.3 Téma a důvod jeho volby

2. REFLEXE A DOKUMENTACE TVORBY

- 2.1 Proces tvorby
- 2.2 Inspirace v přístupech a dílech jiných umělců

3. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA A POPIS DÍLA

- 3.1 Popis díla
- 3.2 Technologická specifika

4. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

6. RESUMÉ

7. SEZNAM PŘÍLOH

- 7.1 Mé dosavadní práce
- 7.2 Přípravné práce
- 7.3 Vlastní bakalářská práce - Síla okamžiků

1. REŠERŠE ZVOLENÉHO TÉMATU

1.1 Úvod

Inspiraci pro svou práci nacházím hlavně ve svém životě. Malba mi často pomáhá lépe se vyznat ve svých pocitech a dává mi nadhled nad nepříjemnými zkušenostmi. Snažím se o zobrazení mých vnitřních prožitků z různých událostí.

1.2 Mé dosavadní dílo

V předešlých malbách jsem se zabýval konflikty mezi lidmi. Od dusivého ticha před střetem, přes hádku, až po odloučení, při kterém zažíváme střet našich emocí. Mou první sérii obrazů jsem nazval „Stinné příhody“. Zde jsem se zabýval momenty před hádkou. Na plátnech je zobrazen lidský stín zahalující naježené zvíře umístěné v nejasném prostředí. Poprvé jsem začal využívat větší formáty a experimentoval jsem s výraznou texturou. V malbě jsem využil pouze dvě komplementární barvy, žlutou a fialovou. Jsou použity ve vysokém kontrastu, který napětí ještě umocňuje (obr. 1. 2. 3. 4.). S mou další sérií s názvem „Brutalita a její vnitřní melancholie“ jsem se posunul k samotnému střetu. Zobrazil jsem ji vyceněnými psími zuby. Směřované byly na diváka, který se tak neúmyslně ocitl ve středu hádky. Zobrazení bylo více grafické, vše nahazeno v různé linii s bohatou texturou. Symbol vyceněných zubů můžeme brát jak útočný, tak i obranný, což bylo v kontextu s hádkou důležité (obr. 5. 6. 7.).

1.3 Téma a důvod jeho volby

Tématu konfliktu se věnuji v různých jeho částech. Má bakalářská práce a třetí série zobrazuje již náš vnitřní konflikt. V těchto chvílích jsme většinou uzavřeni sami do sebe, v hlavě se nám promítají vzpomínky a pocity, které jsme cítili. Ty následně přehodnocujeme. Jedná se o zmatený stav mysli, kdy si často nejsme jisti co cítit. Při vzpomínání jsem mimo reálný svět a vybavuji si nespočet hrozných scénářů. Jsem tím fascinován a chaotické myšlenky prozkoumávám skrze malbu. Tvorba autoportrétu pro mě byla možností určitého sebehodnocení a důslednějšího pohledu na minulost. Obličej se v tu chvíli stal odrazem mých zážitků. Díky tomu jsem byl schopen lépe navázat spojení mezi divákem a obrazem. Sílu okamžiku tak můžeme vnímat jak v námětu tak i v prožitku diváka.

2. REFLEXE A DOKUMENTACE PROCESU TVORBY

2.1 Proces tvorby

Konečnou sérii jsem nejprve neměl v úmyslu zobrazovat skrze portrét. Zmatek a smíšené pocity, které v době odloučení cítíme, mi připomínaly koláže s několika různými náměty na jednom plátně. Stále jsem silně pracoval se symbolikou a zvířecími náměty. Výsledek byl ale poměrně nerosrozumitelný a rozhodl jsem se svůj přístup přehodnotit (obr. 8. 9. 10.). Místo popisování jednotlivých situací jsem chtěl námět zjednodušit. Síla okamžiku pro mě tkví v dlouhodobém působení, které zanechá stopy v obličejích. A to mě vedlo k vytvoření prvních portrétů. Jednalo se o dvě malby a několik skic. Zdrojem byly cizí obličejové fotografie, což vytvořilo neosobní stěnu, která byla v konečné práci znatelná (obr. 11. 12.). Rozhodl jsem se tedy pro svůj vlastní autoportrét (obr. 13.). To mi umožnilo vcítění se do obrazů a dalo mi to možnost se lépe vyjádřit. Při malování jsem se plně soustředil na své myšlenky a nechal je vytvářet různé příběhy z mé paměti, což se následně projevilo v použití barev, expresivnosti tahů a stylizaci tváří. Malby nemají přehnanou mimiku, jelikož pocity, které vyjadřují, jsou především vnitřní a osobní povahy (obr. 21. 22.). To platí hlavně pro prvotní autoportréty, postupně jsem se propracoval k volnějšímu zobrazení. Zde už i barvu používám k podpoře jednotlivých dojmů (obr. 24. 25. 26. 27. 28.). Z obrazů s komplexnějšími pocity jsem se posunul k více archetypálním zobrazením jednotlivých emocí. Celá série pak působí různorodě, podobně jak při přemítání nad hádkou.

2.2 Inspirace v přístupech a dílech jiných umělců

Portrétní malba má bohatou historii, během které vzniklo mnoho forem. Pro mě osobně byly největší inspirací přístupy umělců 20. století, Postimpresionisté, Fauvisté a Expresionisté. V jejich práci hrála především roli psychologie barev a síla emocí v malbě. Velkou inspirací mi byl malíř Karl Horst Hödicke který byl průkopníkem Neo-expresionismu. Skrze silné tahy štětcem a specifickou paletu barev má divák pocit, že se na výjevy z každodenního života v ulicích Berlína dívá prostřednictvím vzpomínek. Dalším inspiračním zdrojem je německý malíř, kreslíř, sochař a grafik Max Beckmann. Ve své počáteční práci se zabýval bezstarostnými tématy jako například cirkusový umělec. I přes hravý charakter je zde možné vyzorovat náladovost a neklid. Později se jeho práce dostává do zkrácených forem s kombinací brutálního realismu a sociální kritiky. Jeho dílo je rozsáhlé ale nejvíce na mne působí jeho autoportréty. Již delší dobu mě také zajímá dílo Jonáše Czesaného. Inspirací je pro mne jeho práce s tahy štětcem a barevná citlivost. Častokrát maluje každodenní, pro mnoho lidí nepříliš zajímavé předměty, kterým umí dodat důležitost. Také jeho velkoformátové dětské obličejové z roku 2003 mi ukázali možnou jednoduchost v portrétech a jejich sílu při větším formátu.

3. POPIS DÍLA A TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

3.1 Popis díla

Díky postupu mé práce vzniklo 15 obrazů na plátně, mnoho kreseb i maleb na papíře. Ve vybraných obrazech pozorujeme různé přístupy a stylizace. Některé vzpomínky mě zavedly na menší formát a klidnější malbu (obr. 24. 25. 26.). Jindy mě proces tvorby vedl k větším plátnům s více agresivním přístupem v barvě i tazích (obr. 27. 28. 29.). Některé tváře s umocněnou emocí jsou modré melancholické se zavřenýma očima (obr. 24. 25. 26.) nebo naopak červené, pozorující diváka z vrchu, ze kterých číší vztek (obr. 27. 28. 29.). Barevnost je s těmito emocemi provázaná pomocí psychologie barev, což sílu obrazů ještě umocňuje. Oproti tomu stojí autoportréty, kde jsou pocity smíšené. Jsou to portréty na větších rozměrech s nejmenší stylizací z celé série (obr. 21. 22. 23.).

3.2 Technologická specifiky

K práci jsem si zvolil střední až velké formáty se standardním blind rámem. Napnul jsem režné plátno kombinace bavlny a lnu s gramáží 240 gr/m² a jemnou zrnitou strukturou. Jako podklad jsem použil směs akrylátové disperze, latexu a bílého pigmentu. Naplé a našepsované plátno jsem nejdříve ušpinil zbytkami zředěných barev a špinavých hadrů. Tento proces využívám k uvolnění, hledání kompozice, tvarů a výrazu obličeje. Každá malba se procesem lehce liší, dle množství barvy a drobných experimentů. Na plátně se mi střídají krycí a průhledné vrstvy akrylové barvy. Někde jsem využíval struktury přimícháním jedlé sody. V průběhu tvorby jsem také přešel z používání bílého akrylu na šeps, který mi umožnil díky delšímu schnutí lépe pracovat s mícháním barev.

4. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

V současné době nejsem schopen určit dopad na uměleckou scénu či na veřejnost. Jedná se o čerstvě dokončenou práci a nikde zatím vystavenou. Svou práci bych zařadil mezi expresionisty či Neoexpresionisty, jelikož zobrazuji stylizovaný autoportrét s důrazem na pocity. Pro mne je má práce úspěch. Dokázal jsem v obrazech vyjádřit pocity a myšlenky, které mi nikdy nešly vyjádřit slovy.

5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

GOMBRICH, Ernst Hans. (1992). Příběh umění. Přeložila Miroslava TŮMOVÁ. Praha: Odeon, Klub čtenářů. ISBN10: 80-207-0416-7 ¹

ELKINS, James. (2007). Proč lidé pláčou před obrazy: příběhy lidí, které obrazy dojaly k slzám. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1509-9. ²

KANDINSKY, Wassily. (2009). O duchovnosti v umění. Vyd. 2., nezměn. Přeložil Anita PELÁNOVÁ. Praha: Triáda, Delfín (Triáda). ISBN 978-80-87256-08-4. ³

CHALUPECKÝ, Jindřich. (1999). ROUS, Jan a Zina TROCHOVÁ, ed. Cestou necestou. Jinočany: H & H. ISBN 80-86022-61-7. ⁴

6. RESUMÉ

I found inspiration in my personal life, using painting as a way to better understand my emotions. I explore conflicts and their effects on human emotions through painting. Previous works have focused on conflicts between people, from moments before a confrontation to the aftermath of separation. I created a series of paintings called „Stinné příběhy“ (Shadowy stories) and „Brutalita a její vnitřní melancholie“ (Brutality and its inner melancholy). My latest series explores inner conflict, where one is often alone with their thoughts and emotions, and is confused about how to feel. I explain that internal conflict is a confused state of mind, often leading to uncertainty about one's emotions. The process involved immersing myself in memories and allowing them to guide the strokes and colors used in the painting. The result is a series of self-portraits that show the power of a moment in a person's life and can be interpreted by viewers in a personal way. Created self-portraits means self-evaluation and reflection on my past experiences. I was inspired by the approaches of 20th-century artists, particularly post-impressionists, fauvists, and expressionists who used color psychology and emotions to convey meaning in their paintings.

7. SEZNAM PŘÍLOH

7.1 Mé dosavadní práce

1. Martin Gebert, K ránu, Akryl na plátně, 2022, 150 x 150 cm
2. Martin Gebert, Podvečer, Akryl na plátně, 2022, 150 x 150 cm
3. Martin Gebert, Večer, Akryl na plátně, 2022, 150 x 150 cm
4. Martin Gebert, Pozdě, Akryl na plátně, 2022, 105 x 110 cm
5. Martin Gebert, Mám toho plné...II, Kombinovaná technika, 2022, 90 x 70 cm
6. Martin Gebert, Mám toho plné...III, Kombinovaná technika, 2022, 90 x 70 cm
7. Martin Gebert, Brutalita a její vnitřní melancholie, Kombinovaná technika, 2022, 190 x 190 cm
8. Martin Gebert, Brutalita a její vnitřní melancholie I, kombinovaná technika, 2022, 200 x 100 cm
9. Martin Gebert, Brutalita a její vnitřní melancholie II, kombinovaná technika, 2022, 200 x 100 cm
10. Martin Gebert, Brutalita a její vnitřní melancholie III, kombinovaná technika, 2023, 200 x 100 cm

7.2 Přípravné práce

11. Martin Gebert, Odloučení, kombinovaná technika, 2022, 150 x 150 cm
12. Martin Gebert, Touha, Akryl na plátně, 2023, 150 x 150 cm
13. Martin Gebert, Vyčerpání, Akryl na plátně, 2023, 140 x 180 cm
14. Martin Gebert, bez názvu, Akryl na plátně, 2023, 40 x 60 cm
15. Martin Gebert, bez názvu, Akryl na plátně, 2023, 50 x 40 cm
16. Martin Gebert, Odloučení II , Akryl na plátně, 2022, 21 x 30 cm
17. Martin Gebert, Strach, Akryl na plátně, 2023, 30 x 42 cm
18. Martin Gebert, Závislost , Akryl na plátně, 2023, 30 x 42 cm
19. Martin Gebert, Závislost II, Akryl na plátně, 2023, 30 x 42 cm
20. Martin Gebert, Smíření, Akryl na plátně, 2023, 120 x 200 cm

7.3 Vlastní bakalářská práce - Síla okamžiků

21. Martin Gebert, Nezávislost , Akryl na plátně, 2023, 140 x 180 cm
22. Martin Gebert, Odcizení, Akryl na plátně, 2023, 140 x 180 cm
23. Martin Gebert, Svědomí, Akryl na plátně, 2023, 130 x 100 cm
24. Martin Gebert, Úzkost , Akryl na plátně, 2023, 70 x 90 cm
25. Martin Gebert, Samota , Akryl na plátně, 2023, 70 x 90 cm
26. Martin Gebert, Touha, Akryl na plátně, 2023, 70 x 90 cm
27. Martin Gebert, Úzkost , Akryl na plátně, 2023, 100 x 130 cm
28. Martin Gebert, Úzkost , Akryl na plátně, 2023, 100 x 130 cm
29. Martin Gebert, Touha, Akryl na plátně, 2023, 190 x 190 cm

7.1 Mé dosavadí práce



1.



2.



3.



4.



5.



6.





8.



9.



10.

7.2 Přípravné práce



11.



12.





14.



15.



16.



17.



18.



19.









23.



24.



25.



26.



27.



